

Beagling

'A Jolly Sport'

In de puurste vorm is Beagling een jacht te voet, waarbij de honden – de meute of het pack – en de jagers het spoor van het wild – meestal hazen, soms konijnen – volgen...

- 'The Merry Beaglers', ets van J. Harris (1686-1740) naar Harry Hall. De afbeelding geeft een goede indruk van de honden en kledij in die tijd: zwarte hoge hoed, halsdoek, zwart vestjasje, witte broek en zwarte schoenen.

In dit artikel beperk ik me tot de geschiedenis van Beagling in Engeland, het land van herkomst van de Beagle. Daar wordt deze jacht met recht 'a jolly sport' genoemd.

Aantrekkelijke sport

Beagling is een sport die de afgelopen eeuwen nauwelijks is veranderd voor wat de spelregels betreft. Vergeleken met de traditionele vossenjacht te paard, zijn alle aspecten bij Beagling

een maatje kleiner. Niet alleen de honden, Beagles in plaats van Foxhounds, maar ook hun huisvesting en de équipage (hunt staff). En – niet onbelangrijk – ook de kosten zijn lager, onder meer door het ontbreken

♦ *Beagling, getekend door Henry Alken (1785-1851).*

van jachtpaarden en -geweren. Beagling is ook een aantrekkelijke sport voor oude(re) vossenjagers, die niet meer zo gemakkelijk hun paarden bestijgen en over hindernissen springen, maar die toch willen blijven genieten van jacht, honden, natuur en jachtvrienden. Dat staat al te lezen in 'Sportman's Cabinet' uit 1803: *een sport voor heren die te oud of te gebrekkig zijn voor een ander tijdverdrijf.*

Een andere categorie voor wie Beagling aantrekkelijk blijkt te zijn, zijn jonge mensen, soms nog kinderen, die moeten leren om met honden en met de gebruiken bij de meutejacht om te gaan.

Een meute Beagles kan bestaan uit 12 of 16 honden – er zijn ook packs van circa 20 tot circa 40 honden – die te voet worden gevolgd. Meutes bestaan meestal uit 20 à 30 jagende honden, plus opfok. Op een leeftijd van ongeveer twaalf maanden gaan de honden voor het eerst echt mee op jacht en ze nemen gemiddeld zo'n acht seizoenen deel. Het elders plaatsen van oude meutehonden kan een probleem zijn. Heel hun leven hebben ze in een vaste routine, in een groep en vaak in een kennel, geleefd. Ze zijn veelal niet zindelijk en niet gewend aan een huiselijk leven. Eigenlijk is het zo dat het laten inslapen van oude meutehonden barmhartiger is dan hen, alleen en werkloos, in een kennel achter te laten. Daar starten ze, uit frustratie, vaak vechtpartijen en zorgen voor geluidsoverlast.

'The rich and famous'

Jagen met een meute honden zit zo in de haarvaten van het Britse buitenleven dat niet alleen landeigenaars, maar ook beroemde scholen, univer-

Meute of pack: groep honden, o.a. brakken, voor de meutejacht.

Hunt staff/Équipage: Master, eventueel Joint Master, Huntsman en Whipper(s)-in. Alle functies zijn ook voor vrouwen beschikbaar.

Master (of the Hunt): staat aan het hoofd van iedere jachtvereniging.

Huntsman: houdt controle over de meute en zorgt dat de honden zo goed mogelijk jagen. Hij is de enige die een jachthoorn draagt.

Kennelman: jaagt niet met de honden, maar is verantwoordelijk voor het gebeuren in de kennel.

Whipper-in: assistent(e) van de huntsman; assisteert bij training, controleert tijdens de jacht de flanken en drijft afdwalende honden terug. Afgeleid van whip, de zweep van een jachtruiters.

Follower: volger (te voet, op de fiets, per auto of te paard) van de jacht met de meute.

Boxing Day: vrije dag voor iedereen, gewoonlijk op of rond tweede pinksterdag en tweede kerstdag.

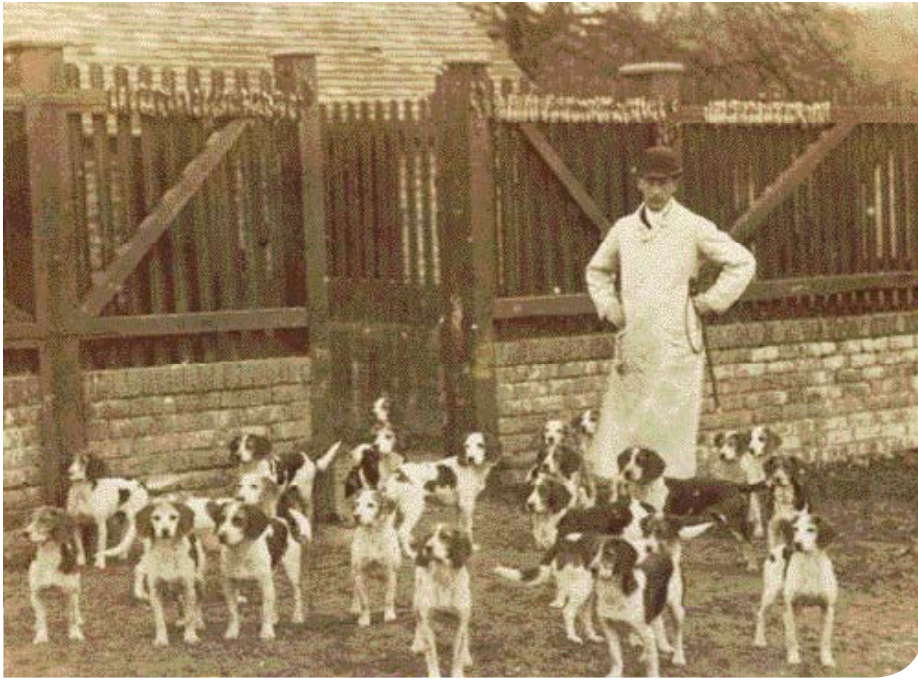
Luid geven: het blaffen van jachthonden om aan te geven dat er wild en/of een spoor is gevonden. De Beagle heeft, net als vele andere brakken, een mooi, melodieus en typisch stemgeluid.

Hunting Act: www.huntingact.org

♦ *'Full cry', een schilderij met Beagles van Alfred Duke, een Engelse schilder die werkt eind negentiende en begin twintigste eeuw.*

siteiten (o.a. Eton, Christ Church, Malborough en Oxford) en zelfs legerregimenten eigen meutes Beagles bezitten. Echter, en dit in tegenstelling tot de vossenjacht, Beagling is niet uitsluitend een sport voor 'the rich and famous'. Er zijn packs die beschikken over de benodigde functionarissen, zoals een huntsman of een kennelman. Packs waarvan de jagers elkaar ontmoeten (de meet) bij het een of andere landhuis of een pub en traditionele,

• Oude foto van het Caynsham Foot Beagle Pack, circa 1885.

voorgeschreven kleding en schoeisel dragen. Die bestaat (meestal) uit een zwarte cap, een donkergroen jasje, een witte broek, groene kousen, zwarte schoenen of laarzen en witte handschoenen. Kortom, grandeur. Maar het komt ook vaak voor dat wisselende groepjes mannen en vrouwen, veelal gekleed in tweed, bodywarmers en waxjassen, elkaar bij een pub ontmoeten en er een ontspannen dagje Beagling van maken, zonder al te veel poespas. In Engeland is een combinatie van die twee gebruikelijk: officials dragen de voorgeschreven kleding en schoeisel, de overige deelnemers kleden zich casual, maar vooral praktisch.

Jan en Alleman in weidelijke democratie

Dat schrijft de kynoloog de Josseling de Jong in 1964 als hij in Ierland is. En vervolgt: ...maar **te voet**, dames en heren. *Prachtsport. Krachtsport. Ja, vooral tegen Kerstmis krijgt het Ierse ras koorts. Dan gooit het de tent dicht. Dan tippelt de middenstander van zijn toonbank weg, laat de tandarts de boor*

de boor. En vergeet de (ruim vertegenwoordigde) Heel Kleine Man bij sociale zaken zijn stempeltje te halen. Beagling is een begrip geworden. Let's Beagle, modern slang dat geen mens misverstaat. En om te benadrukken dat Beagling een goedkope sport is: Worden er eisen

gesteld aan hart en kuiten, van Uw portemonnaie wordt niets geveerd. Geen (rood) jachtjasje volgens étiquette. Geen (huur)paard, dus ook geen rijlaarzen op maat. Handschoenen niet thuislaten, want er zal geklauterd moeten worden over splinterige hekken en prikkende heggen... Het gebeuren zelf duurt zelden langer dan 2 tot 3 uur en, als gezegd, de gasten kunnen komen en gaan naar het hun uitkomt, even gespijeld van werkplaats of kantoor.

Kortom, G. de Josseling de Jong beschrijft in zijn zo kenmerkende stijl precies hoe het bij Beagling kan toe gaan. Is het bij Foxhunting vaak 'ieder voor zich', bij Beagling heerst saamhorigheid en helpt men elkaar over sloten, heggen, en dergelijke. In Onze Hond van januari 1979 beschrijft Maarten Jurgens zijn deelname aan een hunt van de Pipewell Foot Beagles, onder leiding van David Reynolds, joint-master en huntsman. Men jaagt met een type Beagle van rond de 35 cm hoog. Ook hem valt op dat Beagling een informele sport is: *Een enkeling is netjes in*

• De aankomst bij de meet van het West Surrey and Horsell Beagle Pack. Foto uit de jaren dertig van de vorige eeuw.

tweed, maar de meesten halen voor de gelegenheid hun oude kloffe uit de kast. De hunt met de Pipewell Beagles bestaat nog steeds en jaagt iedere donderdag en zaterdag op hazen.

'Follow the huntsman'

De Engelse 'Association of Masters of Harriers and Beagles' – opgericht in 1891 – vermeldt nadrukkelijk op haar website dat *Beagling* een vorm van jagen is waarbij geen paarden zijn betrokken en waarbij de honden te voet worden gevolgd, zodat *Beagling* voor iedereen toegankelijk is. Neemt niet weg dat er bij *Beagling* een aantal 'do's' en 'don'ts' is. Zoals de in acht te nemen beleefdheidsvormen, het luisteren naar de jachthoorn – die aan het begin en aan het einde van de jacht klinkt – en het respecteren van hekken, vee en gewassen.

Beagling vindt voornamelijk plaats in de herfst en de winter, van september tot maart, en veelal op zaterdag, woensdag en Boxing Days. In de overige maanden worden andere activiteiten georganiseerd, zoals het presenteren van verschillende rassen op de Agricultural Shows en op Beagle Puppy Shows.

Al in 1877 demonstreert ene Mr Nut uit Maidstone het volgen van een sleepspoor door zijn meute Beagles op een tentoonstelling in Londen. En ook op de Harrier and Beagle Show in Peterborough in 1891 verschijnen er al negen Beagle meutes, waaronder de oudste meute van Engeland, het Royal Rock Pack.

In Engeland zijn nu nog een kleine 70 Beagle packs actief, die ieder een verschillend jachtterrein hebben. Andere bronnen melden 85 packs, maar zij tellen waarschijnlijk de niet geregistreerde meutes mee. Grote packs kennen een master, huntsman en whipper-in; bij kleinere packs is de huntsman en de master veelal één en dezelfde persoon.

Beagling door de eeuwen heen

Volgens berichten is *Beagling* al rond 1400 bekend, als Beagles in meutes worden gebruikt voor de hazenjacht. Dan alleen beoefend door hen die zich honden en jagen kunnen veroorloven. De veertiende en vijftiende eeuwse koningen Edward II en Henry VII hebben packs met honden die men Glove Beagles noemt. Deze honden zijn zo klein dat ze op een handschoen – een glove – passen. Ook komt het voor dat de Beagles in de zadeltasen worden meegenomen. Koning Edward III (1312-1377) bezit een pack van '120 hare hounds', dat hem vergezelt bij tochten op de slagvelden tijdens de Honderdjarige Oorlog. Onder koning Henry VIII (1491-1547) zijn Beagles al een onderdeel van de koninklijke huishouding aan het hof en in de nalatenschap van deze koning is een betaling te vinden aan ene Robert Shere, 'de Beaglehouder'. Bekend is dat koningin Elizabeth I (1533-1603) een enthousiaste

Harrier: kleine tot middelgrote Lopende Hond voor de meutejacht op hazen en vossen.

Beagle Harrier: een Franse kruising tussen een Beagle en een Harrier. Forse, stevige hond die op hazen en vossen jaagt. In de 19de eeuw gecreëerd door Baron Gérard.

North Country Beagle/Northern

Hound: wordt reeds in de 17de eeuw vermeld; een snelle en slanke jachthond.

Southern Hound: een grote, zware jachthond, afkomstig uit Frankrijk, die in Engeland tot de 19de eeuw aanwezig is en dan uitsterft. Waarschijnlijk één van de voorouders van o.a. de Beagle.

Talbot Hound: middeleeuwse, witte jachthond van het Bloedhondentype, afkomstig uit Normandië en rond 1600 uitgestorven.

follower bij *Beagling* is. Zij noemt haar honden 'singing beagles', vanwege het melodieuze geluid dat ze

• Een hek in het jachtterrein is een goede gelegenheid om de honden te tellen. (Uit: J. Ivester Lloyd, *Beagling*, 1954)

• *Het vertrek vanaf de meet. Rechts een 'Lady whipper-in'. (Uit: J. Ivester Lloyd, Beagling, 1954).*

maken. Koning James I (1566-1625) is ook liefhebber van de sport en hij ruilt Beagles tegen Franse jachthonden met de Franse koning Henri IV. Koning Charles II (1630-1685) jaagt met zijn pack Beagles op hazen op Newmarket Heath en ook George IV (1762-1830) jaagt veel en langdurig met zijn Beagles en wordt ook met hen geportretteerd.

De eerlijkheid gebiedt om te melden dat voornoemde Engelse vorsten niet te voet achter hun meute Beagles lopen; zij volgen de honden te paard. En hun bediendes zijn – letterlijk – het voetvolk. De geschiedschrijvers noemen dit Beagling, maar – strikt genomen – is het dat eigenlijk niet.

Glamour, avontuur en risico

Rond 1750 wordt Beagling overvleugeld door de razend populaire vossenjacht. De adel en aristocratie voelt zich meteen aangetrokken tot deze sport met jachtpaarden en Foxhounds, waarbij heel wat meer glamour, avontuur en risico komt kijken dan bij Beagling. Dat wordt

dan vooral een sport voor oude(re) heren en dames. Er zijn tijden waarin Beagling smalend *the poor person's foxhunting* wordt genoemd, een sport voor mensen die zich geen jachtpaarden kunnen veroorloven... Echter, rond 1830 keert het tij voor Beagling als dominee

Phillip Honeywood uit Markshale (Essex) een pack formeert dat uit Beagles bestaat die al een grote gelijkenis vertonen met de huidige Beagles. Deze meute wordt gezien als de basis voor de moderne werkende Beagles.

Hoewel er geen gegevens bewaard zijn, gaat men er van uit dat de North Country Beagles en de Southern Hounds in deze meute sterk zijn vertegenwoordigd. In dezelfde tijd, tussen 1840 - 1860, heeft prins Albert (1819-1861), de echtgenoot van koningin Victoria, een pack Beagles dat bijna volledig uit witte honden bestaat.

In 1875 zijn nog ongeveer tien packs actief, in 1887 al 18, in 1902 zijn dat er 44 en rond 1903 al weer 55. Vanaf het begin van de twintigste eeuw groeit dit aantal jaarlijks.

Capabele jagers

Engeland en Ierland kennen enkele Beagle packs met een lange en rijke historie, zoals de Royal Rock Beagle meute, die van 1845 dateert. De grondlegger, Colonel A. Thompson, begint met zes honden en beschrijft

• *In de zomer wordt de meute aan de fiets getraind. (Uit: J.C. Jeremy Hobson, Beagling, 1987).*

• De kill, vroeger het doden van de buit, nu een beloning voor de honden bij het einde van het geurspoor. (Foto: Richard Hedger).

bijvoorbeeld de 'full cry', het onder luid geblaf volgen van het zojuist opgevangen spoor. Soms kent een meute nog een 'field master', die verantwoordelijk is voor de gedragingen in het veld.

Omdat Beagles behoorlijke snelheden kunnen ontwikkelen, moeten deelnemers over een goede conditie beschikken, zeker als de jacht over oneffen terrein gaat. De jacht wordt besloten met de 'kill', vroeger het vangen en doden van de buit, nu het in ontvangst nemen van een beloning voor de honden, meestal in de vorm van vlees. Wapengebruik is taboe bij Beagling; de honden worden geacht het haas of konijn te doden.

Bij vrijwel elke meutejacht met Beagles heeft men te maken met followers, geïnteresseerden die te voet, op de fiets of het brommertje en soms per auto de jacht volgen en van het schouwspel genieten. Men stelt zich op bij plaatsen waar actie wordt verwacht als de meute (en de jagers) over hekken en door de struiken moeten of andere hindernissen moeten nemen.

Het onderhoud van een pack Beagles voor wat betreft huisvesting, fokkerij, training en voeding is geen sinecure. Buiten het jachtseizoen moeten de honden worden getraind; dat varieert van lange wandelingen tot een uitje aan de fiets. Alle aspecten vragen om vakmanschap, ervaring, kennis van en liefde voor de honden en de sport. Het spreekt vanzelf dat een pack pas goed functioneert als ieder lid van de meute verdraagzaam is en de bestaande hiërarchie respecteert.

In Nederland kent men de term 'brakkeren': de jacht met brakken in het algemeen, dus ook met andere brakkenrassen dan de Beagle.

Het ras

De hazenjacht met kleine brakken wordt al beschreven door de Griek Xenophon (circa 430 voor Chr.). Een

hoe de meutes er uit zien: Iedere Beagle meute onderscheidt zich van de andere. Sommige honden hebben koppen en oren als van een Foxterrier, andere als kleine Doggen en weer andere als Foxhounds. Col. Thompson wordt gezien als degene die de moderne werkende Beagle verder ontwikkelt, maar Thomas Johnson fokt het ras zodanig dat het uiterlijk aantrekkelijker en uniformer wordt, terwijl het capabele jachthonden blijven. Er zijn dan twee variëteiten, de gladharige en de ruwharige. De ruwharige, heeft ongetwijfeld bloed van zowel de Terrier als van de ruwharige Welsh Hound. Deze variëteit verschijnt nog tot 1969 in de showring, maar is nu uitgestorven.

De Royal Rock Beagle meute is weliswaar de oudste, maar de Aire-dale Beagle meute dateert van 1891 en de oudste 'Foot Beagle Club' van Ierland van 1887.

Beagling in de praktijk

Oude tradities worden bij Beagling gehandhaafd. Er zijn, bijvoorbeeld,

diverse gebruiken, per land verschillend, om een succesvolle jacht af te sluiten. Zo krijgen de deelnemers of gasten een voorpootje van het wild. (In Frankrijk noemt men dit het *piéd d'honneur*). De huntsman is degene die honden voor een jachtdag selecteert. Hij zoekt de leidende hond(en) uit en combineert de ervaren en minder ervaren honden voor het pack. Een goede huntsman kent al zijn honden en hun gedrag. Hij ziet onmiddellijk als er iets mis is, bijvoorbeeld een kreupele hond. Er zijn meutes met alleen reuen of teven, soms ook gecombineerd. Bij grote packs kan de huntsman de samenstelling afstemmen op het terrein waarin wordt gejaagd.

Beagles geven luid als een wildspoor is gevonden en als de 'kophond' de achtervolging inzet, volgt de meute. Dan komen de whippers-in in actie, die de flanken controleren en eventuele afgedwaalde honden letterlijk in het goede spoor terugbrengen.

Termen die in de vossenjacht worden gebruikt kent men ook bij Beagling,

- De voorgeschreven kleding bestaat (meestal) uit een zwarte cap, donkergroen jasje, soms met anderskleurige kraag, witte broek, groene kousen, zwarte schoenen of laarzen en witte handschoenen. (Foto: Irish Beagling).

bewijs voor een rechtstreekse afstamming van de Beagle van zijn hazenhonden is er echter niet. De Beagle is ontwikkeld uit diverse primitieve jachthonden, die bij het jagen het spoor van het wild volgen. Sommige auteurs beweren dat Beagles niet meer dan verkleinde Foxhounds zijn, maar over het algemeen wordt de Talbot Hound, in de elfde eeuw naar Engeland gebracht door Willem de Veroveraar, gezien als één van de vroege voorouders van de Beagle. Het zou kunnen zijn dat de witte Talbot is gekruist met de black and tan Ierse Kerry Beagle. De eerste vermelding van het woord beagle is in 1475. Net als het Keltische 'beag' en het oud-franse 'beigh' betekent dat klein. Andere auteurs noemen het Franse woord 'béenguele', dat 'open keel' betekent. Van 'open keel' naar 'luid geven' is slechts een stapje.

Uiterlijk en werkeigenschappen

Door de eeuwen heen zijn kruisingen gedaan met als doel de honden kleiner, groter, sterker of sneller te maken. Een voorbeeld daarvan zijn kruisingen met de Harrier. In 1856 schrijft 'Stonehenge' (pseudoniem van John Henri Walsh) in 'Manual of British Rural Sports' over de vier variëteiten Beagles: *medium Beagle*, *dwarf or lapdog Beagle*, *fox Beagle* en *rough-coated or terrier Beagle*. Dat is er ook de oorzaak van dat we op oude prenten en schilderijen een grotere Beagle soms moeilijk kunnen onderscheiden van bijvoorbeeld een Foxhound of een Harrier. De Beagle die we vandaag de dag in Engeland zien is een type dat in de afgelopen 150 jaar is ontwikkeld. De Engelse Kennel Club erkent het ras in 1873; de rasvereniging dateert van 1890 en houdt haar eerste show

in 1896. Dat de 'working Beagle' nu van de 'show Beagle' verschilt, is een fenomeen dat we in veel jachthondenrassen zien. Niet zelden groeien uiterlijk en werkeigenschappen uit elkaar. Weinig fokkers en exposanten van Beagles jagen met hun honden, maar de wens om de werkkwaliteiten zorgvuldig te bewaren leeft alom. Fokkers van show Beagles laten hun honden opnemen in het stamboek van The Kennel Club. Fokkers van werkende Beagles doen dat in het stamboek van de 'Association of Masters of Harriers and Beagles'.

De Hunting Act en drag hunting

In dit artikel wordt steeds gesproken over jagen, jacht, achtervolgen, buit doden, enzovoort. Echter, in de jaren negentig van de vorige eeuw komt, ook in Engeland, de jacht onder druk te staan. Men is van mening dat het

op deze wijze doden van hazen en konijnen niet ethisch is. De acties gaan zelfs zo ver dat het pack van het Agricultural College in Wye (Kent) door het Animal Liberation Front in 2001 wordt gestolen. Over ethisch gesproken...

Na een lange strijd tussen de pro's en de contra's komt in 2004 de Hunting Act tot stand. Men name de 'Masters of Draghounds and Bloodhounds Association' is bezorgd dat een verbod op de meutejacht zal leiden tot illegale activiteit in drag hunting, de jacht waarbij een kunstmatig sleepspoor voor de honden wordt uitgezet. De Association krijgt voor elkaar dat drag hunting in de Hunting Act niet wordt verboden, maar hun exclusieve eigendom wordt. Het Engelse hoogerechtshof omschrijft dit als volgt: *...hunting not include the mere searching for an unidentified wild mammal for the purpose of stalking or flushing it.*

Bij drag hunting wordt door een zogenoemde sliptrekker een sleepspoor getrokken. De route van het spoor is vooraf bekend en het spoor zelf kan bestaan uit dierlijke urine,

soms aangevuld met anijsolie of chemicaliën. Net zoals hazen en konijnen niet in rechte lijnen lopen, legt de sliptrekker ook geen recht-toe-recht-aan spoor uit. Omdat zo'n spoor een beperkte houdbaarheid kent, duurt een drag hunt meestal niet langer dan drie uur.

Met het in werking treden van de Hunting Act, begin 2005, is van echt jagen met een meute Beagles op hazen en konijnen geen sprake meer. Beagling is, net zoals Foxhunting, een imitatiejacht geworden, waarbij wild is vervangen door een geurspoor.

Uiterlijk vertoon

In de Verenigde Staten is het Beagling – op zogenoemde Beagle Field Trails – ongekend populair. Men jaagt er in koppels of in een meute. Rond 1840 komen de eerste importen daar aan, uitsluitend bestemd voor de jacht en van zeer verschillende kwaliteit. Pas rond 1870 gaat men werken aan bloedlijnen met meer kwaliteit. Onder meer generaal Richard Rowett uit Illinois importeert Beagles vanuit Engeland. Rowetts honden staan waarschijnlijk model voor de eerste

Amerikaanse rasstandaard uit 1887. In België, Frankrijk en Duitsland wordt ook met Beagle meutes gejaagd, zij het soms met iets meer uiterlijk vertoon dan in Engeland. Soms wordt de meute vooraf gezegegend en besloten met een goed maal. In Frankrijk is de Beagle de meest populaire brak voor de drijfjacht onder het geweer. Scandinavië kent geen meutejacht met Beagles; men jaagt daar voor de voet, met geweer, met één of twee Beagles. De eerste Beagle komt in 1959 vanuit Engeland naar Nederland. Beagling op het haas is hier alleen toegestaan als de master in het bezit is van de vereiste jachtakte en toestemming heeft van de eigenaar(s) van het terrein. In Nederland bestaat één Beagle meute, de Kempen Beagles van Ton en Marij Dimmers uit Oosterhout. Deze meute jaagt hoofdzakelijk in België, evenals de meute van de Belgische familie Van Broekhoven. De families Dimmers en Van Broekhoven bundelen hun krachten onder de naam Kempen Beagles. En dan is er nog de Rallye Castel'ré van Gregor Caspani, die op konijn jaagt, met inachtneming van het Franse vertoon.

Mevrouw Ottoline Baronesse van der Borch tot Verwolde – een bekende Beagle fokster – schrijft in december 1988 in *Onze Hond: De meute werkt niet voor hun baas, zij werken niet voor de eer, zij werken samen om gezamenlijk het wild te achtervolgen*. En dat nu is precies de kern van Beagling. ◀

♦ De Pipewell Foot Beagles tijdens een demonstratie op het Festival of Country Life in Lamport Hall (Northamptonshire), in mei 2010. (Fotograaf onbekend).

Meer zien van Beagling? Surf naar <http://www.countryside-video.co.uk/beagling.htm>

En in **Bailey's Hunting Directory** staan de jachtdagen van alle hunts: <http://www.hunting-directory.co.uk/>